

СТАНОВИЩЕ

От: професор доктор ЛИДИЯ СТОЯНОВА ВЕЛКОВА,
Военна академия „Георги С. Раковски
Научна специалност „Организация и управление
извън сферата на материалното производство“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ – област на висшето образование 3.Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7. Администрация и управление, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“

Автор на дисертационния труд: ЙИГИТАЛП ЯЛЧЪН

Тема на дисертационния труд:

„ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА АУТСОРСИНГА В БЪЛГАРИЯ
(НА ПРИМЕРА НА ХОТЕЛИЕРСТВОТО)“

Научен ръководител: доц. д-р АЛЕКСАНДРА ПАРАШКЕВОВА

Основание за представяне на становището – участие в състава на научно жури, определено със заповед на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър” № 521 от 06.08.2021 г.

София, 2021 г.

1. Обща характеристика и актуалност на дисертационния труд

Туризмът е един от най-динамично развиващите се отрасли на глобалната икономика, като заема трето място във външнотърговските операции в световен мащаб. Икономическите потоци, резултат от международния туризъм, са се превърнали във важни фактори за икономическия растеж и международните икономически отношения за много страни по света. В условията на световна пандемия туристическата индустрия понесе тежки загуби и се установи до равнището на 1990 г. За държави като България, в които туризмът формира около 12% от БВП на страната икономическите щети са повече от значителни. Освен това създаването на туристическия продукт има силен мултипликационен ефект върху останалите отрасли. Той създава добавена стойност в няколко сектора на икономиката едновременно и рефлектира положително върху местното производство - търговия на дребно, вътрешен и международен транспорт, индустрия на забавленията, художествени занятия, селско стопанство и др. Ето защо за възстановяването на туризма, като стратегически отрасъл за българската икономика, трябва да се приложат по-интелигентни управленски решения, каквато е предложената от докторанта Ялчън промяна на бизнес модела на хотелиерската дейност посредством използването на аутсорсинг, който от гледна точка на организационното управление и мениджмънта на организационната система позволява на организациите да се съсредоточат по-добре върху основните си цели и задачи.

В този смисъл предложеният за рецензиране научен труд е оригинално интердисциплинарно научно изследване върху безспорно болезнено актуален, както за практиката, така и за теорията изследователски проблем, който се характеризира с високо равнище на неопределеност и едновременно с това с потребността вземането на бизнес решение от страна на управлението на процесите в хотелиерството да предполага „използването на аутсорсинга с цел повишаване на ефективността и рационализиране на хотелиерския бизнес модел”. Това изисква „теоретична концептуализация на аутсорсинга в хотелиерство, идентифициране и систематизиране на практико-приложните му проблеми и очертаване на насоки за оптимизиране на използването му”.

Следвайки този императив дисертационният труд на Йигиталп Ялчън се характеризира с ясна и логично издържана класическа структура. Съдържанието на труда е поместено в обем от 330 с. и включва увод, три глави (всяка конструирана в отделни параграфи) и заключение, справка за научните приноси и декларация за оригиналност което създава предпоставка за балансираност на изложението. Към дисертацията са представени 50 таблици, 29 фигури и 8 приложения, които са в подкрепа и аргументират издигнатите от докторанта твърдения. Библиографията е включва 148 източника на български и английски и 3 интернет публикации.

Водещата теза, върху която се гради дисертацията, че „съществуват неизползвани възможности за разширяване на приложението на аутсорсинга в хотелиерството” за повишаване на ефективността на хотелиерската дейност е убедително защитена.

Обектът - аутсорсингът в хотелиерството и *предметът* на изследването - възможните направления на приложение на аутсорсинга в хотелиерството, са точно определени и са пряко и непосредствено свързани с целта на дисертационния труд.

Приетата научна *цел* – да се надгради концепцията за аутсорсинга и на тази основа да се анализира състоянието на аутсорсинга в хотелиерството като платформа за извеждане на насоки за усъвършенстване на приложението му в българската хотелиерска практика, е коректна и постижима. В нейна подкрепа детайлно са формулирани, логично са определени и са реализирани съставните й *задачи*.

Положителна оценка заслужава избраната методология на изследването и коректно въведените ограничения.

Направената в заключението рекапитулация на обективно постигнатите изводи и резултати потвърждава заложената работна хипотеза и подчертава, "че съществуват възможности за разширяване на приложението на аутсорсинга в хотелиерството и конкретно в различните видове хотели в България".

2. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Основните научни и научно-приложни резултати от дисертационния труд са

отчетливи и приемам самооценката на докторанта за приносите в изследването, като сред тях в теоретично отношение откроявам разработения модел, допринасящ за надграждане на аутсорсинговата концепция и предложената авторова методика за провеждане на проучване за състоянието на аутсорсинга в хотелиерството и тестване на научни хипотези относно приложението на аутсорсинга в хотелиерския бизнес модел.

В научно-приложен план изследването генерира преки ползи, като допринася за практическото приложение на разработения авторов теоретичен модел, посредством апробиране на проведеното на емпирично изследване за приложение на аутсорсинга в условията на българското хотелиерство.

Считам, че е неприемливо формулировката „Резултатите от изследването ще дадат възможност на хотелиерите да разнообразят своето предлагане и повишат качеството на своя продукт при оптимизиране на разходите, чрез разширяване на приложенията на аутсорсинга в тяхната дейност” да бъде окачествена като принос (осми в автореферата и пети в дисертацията), тъй като това макар и реална, е само възможност хотелиерите да приложат постигнатото в дисертационния труд.

3. Оценка на публикациите по дисертацията

Защитата на авторската теза в дисертационния труд е подкрепена с необходимия брой публикации. Приемам и четирите деклариранни публикации – две самостоятелни и две в съавторство, които са в направление на поставения научен проблем, като верифицират резултатите от научното изследване и осигуряват неговата обществена представителност.

Не разполагам с данни затова дали те са цитирани от други автори.

С докторанта Йигиталп Ялчън нямам съвместни публикации.

4. Оценка на автореферата

Представеният към дисертационния труд автореферат е в обем от 30 страници, съответства на приетите академични практики и отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение.

5. Становище относно наличието или липсата на плагиатство

В рамките на моите компетенции и достъпните ми източници не съм установила плагиатство, нямам информация в хода на процедурата да са получавани неанонимни и мотивирани писмени сигнали за плагиатство и не се намирам в отношение на конфликт на интереси с кандидата.

6. Критични бележки, препоръки и въпроси

Изследване, насочено към промяна на управленския бизнес модел в туризма, безспорно предизвиква интерес, поставя въпроси и критични препоръки, които е трудно да се поместят в рамките на едно ограничено по обема си становище, но с оглед бъдещата научноизследователска дейност на докторанта, ще си позволя да отбележа, че по отношение на приносите съм се ръководила от посочените в автореферата, тъй като е налице разминаване в техния брой и формулировка в дисертационния труд и в автореферата, като считам, че е необходима по-голяма прецизност при изказа, както и редуциране (под формата на обединение) на част от научно-приложните приноси с оглед тяхната по-голяма представителност. Това по никакъв начин не омаловажава действителната стойност на докторската работа, която е резултат от самостоятелна и задълбочена изследователска дейност на автора.

7. Заключение

Като отчитам актуалността на изследвания научен проблем в дисертационния труд на тема „Възможности за развитие на аутсорсинга в България (на примера на хотелиерството)” оригиналността, на разработката и качеството на постигнатите научни резултати, давам своята положителна оценка и предлагам на уважаемите членове на научното жури да вземем решение за присъждане на Йигиталп Ялчън на образователната и научна степен “доктор” в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7. Администрация и управление, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство”.

30.08.2021 г.

София

Изготвил становището:

проф. д-р Лидия Велкова